

Fremtidens forskningsbaserede myndighedsbetjening

Solid, faglig viden hjælper os med at tage rigtige beslutninger, og i Danmark har vi tradition for, at myndighedernes regulering og beslutninger bygger på et solidt og forskningsbaseret grundlag. Sektorforskningens fagmiljøer varetog oprindeligt den forskningsbaserede myndighedsbetjening, og i 2007 blev hovedparten af disse miljøer fusioneret med universiteterne. Fusionerne var en succes, hvilket ministeriets tilsyn fra 2015 satte en tyk streg under. Den forskningsbaserede myndighedsbetjening passer godt ind i universiteternes struktur og har givet en række positive synergieffekter.

Imidlertid er myndighedsbetjeningen også forskellig fra universiteternes normale kerneaktivitet, og opgaven kræver derfor en række særlige forudsætninger for at blive løst ordentligt. Universiteterne skal opretholde aktive og internationale forskningsmiljøer, som matcher myndighedsbetjeningens særlige krav, og som har ekspertise inden for de specifikke fagområder. Universiteterne skal sørge for særlig infrastruktur såsom skibe, laboratorier og forsøgscentre, som kræves for at varetage de særlige opgaver, som myndighederne efterspørger. Og de skal ikke mindst have personale og ressourcer til at yde hurtig rådgivning i et format, som er let at anvende.

Desværre er det blevet sværere og sværere for universiteterne at sikre disse særlige forudsætninger. Siden fusionerne er aftalebevillingerne faldet to procent om året, hvilket har gjort universiteterne yderst afhængige af eksterne og usikre midler fra eksempelvis Innovationsfonden og de nationale udviklings- og demonstrationsprogrammer. På finansloven for 2016 lægges der op til at spare massivt på disse poster, og også myndighedsbetjeningen vil derfor blive ramt hårdt.

Det er i lyset af disse udfordringer, at Danske Universiteter fremlægger fire anbefalinger, som kan være med til at fremtidssikre myndighedernes faglige fundament.

Fire anbefalinger for fremtidens myndighedsbetjening

1. Bevillingernes størrelse og udvikling skal modsvare den kort- og langsigtede efterspørgsel, som myndigheder og sektor har for forskningsbaseret myndighedsbetjening.
2. Der skal udformes rammeaftaler, som sikrer stabile forskningsmiljøer med mulighed for at rekruttere forskere på højeste internationale niveau. Et af midlerne hertil er tilstrækkelige rammebevillinger, som kan sikre aktiviteten trods udsving i eksterne bevillinger.
3. Der skal udvikles robuste *governance*-strukturer mellem universiteter og sektorministerier, der kan danne grundlag for en forpligtende og langsigtet relation mellem parterne.
4. Der skal udvikles partnerskabsmodeller, som sikrer, at universiteter, myndigheder og erhverv kan indgå flerårige forpligtende samarbejder om nuværende og fremtidige samfundsudfordringer.

Fire anbefalinger til fremtidens myndighedsbetjening

Effektive løsninger på store samfundsudfordringer og kvalificeret rådgivning af myndigheder og virksomheder forudsætter, at der er gode vilkår for myndighedsbetjeningen, herunder finansieringsstrukturer, som understøtter både kortsigtede og langsigtede satsninger, samarbejder og partnerskaber.

Det er en vedvarende udfordring at sørge for, at de rigtige forskningskompetencer er til stede og at sikre de fornødne ressourcer til at vedligeholde og investere i meget dyr forskningsinfrastruktur. Disse elementer er forudsætningen for, at universiteterne kan rådgive på et højt fagligt niveau i forhold til fremtidige politiske og administrative problemstillinger.

Danske Universiteter har i "Hvidbog om forskningsbaseret myndighedsbetjening" beskrevet en række principper, der sikrer holdbar myndighedsbetjening på et højt fagligt niveau. Det er eksempelvis vigtigt, at myndighedsbetjeningen på universiteterne er fuldfinansieret, hvilket betyder, at indirekte omkostninger såsom infrastruktur og overhead skal indregnes. Det er endvidere universiteternes opfattelse, at mindst halvdelen af aftalebevillingen skal anvendes til sektorrelateret forskning inden for emner af interesse for ministeriet, mens den øvrige andel skal anvendes til rådgivningsopgaver mv., der enten er aftalt på forhånd, eller som der løbende træffes aftale om.

Anbefaling 1

Bevillingernes størrelse og udvikling skal modsvare den kort- og langsigtede efterspørgsel, som myndigheder og sektor har for forskningsbaseret myndighedsbetjening.

Myndighedsbetjeningens berøringsflader med både myndigheder og erhvervsliv giver en unik basis for, at universiteterne kan indgå i brede samfundspartnerskaber, som tilgodeses under EU's forskningsprogram Horizon 2020 eller INNO+-initiativer. Adgang til disse midler forudsætter imidlertid opbygning og fastholdelse af dygtige fagmiljøer, som både skal have den nødvendige basisfinansiering og mulighed for at imødekomme eventuelle krav om national medfinansiering.

Det er en national udfordring at sikre en kritisk masse af forskere, der ønsker myndighedsbetjening som karrierevej, eller som har myndighedsbetjening som en del af deres karrierevej gennem et godt sektorkendskab. Da resultaterne af den forskningsbaserede myndighedsbetjening ikke i samme grad som eksempelvis publicering i fagfællebedømte tidsskrifter er meriterende i det almindelige forskningssystem, anses det af nogle for ikke at være en lige så attraktiv forskerkarriere. Når basisfinansieringen til myndighedsbetjeningen samtidig er faldende og ofte målrettes kortsigtede projekter, er det vanskeligt at fastholde og rekruttere de bedste forskere.

Anbefaling 2

Der skal udformes rammeaftaler, som sikrer stabile forskningsmiljøer med mulighed for at rekruttere forskere på højeste internationale niveau. Et af midlerne hertil er tilstrækkelige rammebevillinger, som kan sikre aktiviteten trods udsving i eksterne bevillinger.

Endvidere oplever flere universiteter, at der er ringere betingelser for den langsigtede strategiske dialog med fagministerierne end tidligere. Der udestår derfor et arbejde med at sikre robuste *governance*-strukturer, som gør det muligt for parterne at foretage forpligtende langsigtede prioriteringer. Gennem dialog skal der være et fagligt og strategisk samspil, hvor man fællesskab kan identificere, hvilke udfordringer samfundet har de

næste ti år og de heraf følgende satsningsområder. Det er yderst vigtigt for holdbarheden af disse strukturer, at de ikke er personafhængige, således at dialogen mellem parterne ikke er bundet til bestemte personer i fagministerierne.

Ydermere bør parterne prioritere at videreudvikle et effektivt og dynamisk system for udveksling af viden. Der skal være en regelmæssig dialog med fagministerierne om opgaverne således, at forskningen udvikler sig i overensstemmelse med sektorbehovet. Rådgivningsopgaver skal løbende defineres og prissættes, og i tilfælde af konkurrenceudsættelse skal det ske på fair vilkår.

Anbefaling 3

Der skal udvikles robuste *governance*-strukturer mellem universiteter og sektorministerier, der kan danne grundlag for en forpligtende og langsigtet relation mellem parterne.

Gennem den forskningsbaserede myndighedsbetjening leverer universiteterne løbende løsninger på både lokale og globale samfundsudfordringer. Blandt andet kan universiteterne med afsæt i myndighedsbetjeningen være med til at styrke virksomheder og dermed skabe vækst og arbejdspladser.

For at skabe bedre rammebetingelser og frugtbare konkurrencevilkår for erhvervslivet er der behov for et styrket samspil mellem myndigheder og teknologiudviklere. Universiteterne kan anvende den sektorindsigt, som de løbende opnår og vedligeholder gennem den forskningsbaserede myndighedsbetjening, til at understøtte erhvervssektorenes vækst og konkurrencedygtighed. Universiteternes kompetence består i at kombinere indsigt i erhvervssektorenes vilkår og de reguleringsmæssige rammer med evne til at levere højt kvalificeret beslutningsstøtte og udvikling af nye innovative produkter og processer.

Det bør være målet at demonstrere og udvikle rammer, som fremmer partnerskabsmodellen.

Anbefaling 4

Der skal udvikles partnerskabsmodeller, som sikrer, at universiteter, myndigheder og erhverv kan indgå flerårige forpligtende samarbejder om nuværende og fremtidige samfundsudfordringer.